

Andreas Christian Nyegaard blev i 1893 hædret med Dannebrogsmændenes Hæderstegn men lod sig desværre ikke portrættere. Dette foto er fra 1892.

A. C. Nyegaards *De Døvsstummets Haandalphabet* har han skænket til sin lærerkollega Johs. Jørgensen. Denne blev i 1904 præst ved De Døves Kirke og påbegyndte straks derefter en ny tegnordbog (udkom 1907) med klokke Carl Becker som fotomodel.

Udgivet af Døvehistorisk Selskab.
jwr2005

Lærerkollegiet på Det kgl. Døvtummeinstitut i København i 1861. Gram, Lind, Gjõe, Malling Hansen, Heiberg (forstander), Nyegaard og Georg Jørgensen. Såvel Gram som Nyegaard havde været elever på Institutet.

Andreas Christian Nyegaard (1823-1908) var født den 4. juli i Grimstrup degnebolig ved Varde, hvor hans far var kirkesanger og lærer. Ved faderens død tre år senere flyttede moderen til Fanø. Nyegaard blev i en alder af 8 år angrebet af skarlagensfeber og mistede fuldstændig hørelsen.

Da kong Frederik VI besøgte Fanø i 1832 opsøgte moderen denne, for at anmode om friplads på Det kgl. Døvtummeinstitut, hvortil Nyegaard ankom oktober 1834.

Han blev konfirmeret i Vor Frue Kirke den 30. maj 1838. Allerede på selve konfirmationsdagen tilbød Institutets direktion ham en uddannelse som lærer på Institutet, men moderen afslog tilbuddet.

Nyegaard kom derfor i lære på et bomuldsvæveri i Ribe, og efter uddannelsen etablerede han sig først i Ribe og siden på Fanø, hvor han i nogle år havde et bomulds, linned- og uldvæveri.

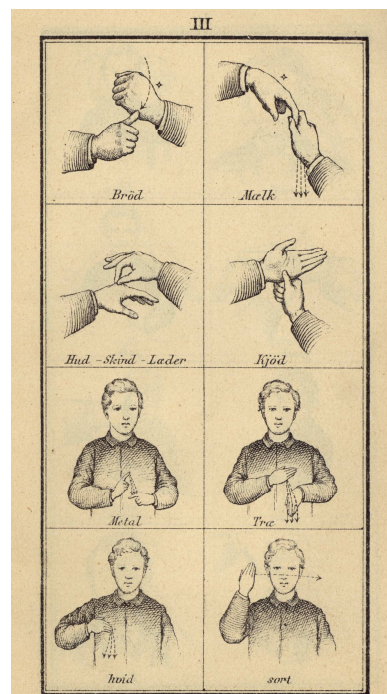
Ved de slesvigske kriges udbrud i 1848 meldte Nyegaard sig frivilligt til regimentet for Fanøs forsvar. Han blev antaget da han var en meget dygtig skytte.

Trods sin døvhed fulgte han så godt med i eksersitsen, at ingen lagde mærke dertil.

Nyegaard deltog i industriudstillingen i København i 1852 og benyttede lejligheden til at hilse på Instituttets nye forstander, Søren Heiberg, der igen tilbød ham en plads på Institutet, og denne gang slog Nyegaard til og fik 1. november 1853 ministeriel udnævnelse som lærer, en stilling han havde lige til 1901.

Sammen med Ulrik Frederik Gram, der var konfirmeret fra Institutet i 1827, borgede de for høj kvalitet af tegnsprogets anvendelse.

I 1873 giftede han sig med Ane Johanne Larsen der også havde været elev på Institutet. De fik to børn. Han kunne den 1. november 1893 fejre sit 40 års jubilæum, hvor eleverne fik en fridag og endda fik ekstrasåltider. Ved festen om aftenen holdt forstanderen, Frederik Heiberg, søn af Søren Heiberg, der i sin tid havde ansat Nyegaard, festtale og overrakte ham et prægtigt guldur. Nyegaard fortsatte sin lærergerning helt frem til 1. april 1901, han underviste således i en alder af 77 år!

Nyegaards tegnordbog indeholder 120 tegn.

Peter Nikolaj Møller lavede tegnene og litograf Klein overførte dem til den litografiske sten. Denne sten opbevares endnu i Døveforeningen af 1866.

Udsnit af skolebillede fra 1880. Nyegaard står mellem Spare og Georg Jørgensen. Billedet må være taget som afskedsbillede for Georg Jørgensen der netop er blevet udnævnt til forstander for det nyoprettede Institut i Fredericia.

Når Nyegaard vil blive husket for eftertiden, er det naturligvis også, fordi han i 1871 tog initiativ til den første illustrerede tegnordbog i Danmark. I sin pressemeddelelse skriver han: *Hensigten med Værket er at gjøre det lettere for Folk at forstaae den Døvtumme og deraf fremme hans Forbindelse med Omverdenen, naar han efter sin Confirmation forlader Institutet.*

Da det nu traf sig saa heldigt, at der blandt de herværende Døvtumme baade fandtes en Lithograf og en særdeles dygtig Tegner, besluttede jeg tillige at Værket saavidt muligt skulle udgaa fra selve de Døvtumme. Jeg meddelte Planen til en af mine Kollegaer hr. Gram samt til Lithograf Klein og Porcellainsmaler Møller.

Ordbogen kom i 9 oplag fra 1871 frem til 1901, og ikke mindst det medfølgende håndalfabet i det praktiske lommeformat var en stor succes.